

การสอบสวนโรค

Outbreak Investigation

รายงานการสอบสวนการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จากสนามชนไก่

สู่งานทำบุญขึ้นบ้านใหม่ จังหวัดอ่างทอง

ระหว่างวันที่ 31 ธันวาคม 2563 ถึงวันที่ 26 มกราคม 2564

An investigation of Coronavirus Disease 2019 outbreak from cockfighting stadium to housewarming party in Angthong province, Thailand

31 December 2020–26 January 2021

เพ็ญศรี ไผ่รัตน์¹Pensri Phatairat¹ศุภสร วิเศษชาติ¹Supasorn Wiseschart¹สุชาญวัชร สมสอน¹Suchanwat Somsorn¹ตันหยง เอี่ยมพร¹Tonyong Oiemporn¹อาจารย์ ขวัญเพ็ง¹Archaree Khuanpeng¹รัตนา จีววิจิตร²Rattana Ngiewijit²¹สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 สระบุรี
กรมควบคุมโรค¹Office of Disease Prevention and Control,
Region 4 Saraburi, Department of Disease
Control²สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอ่างทอง²Angthong Provincial Health Office

DOI: 10.14456/dcj.2023.53

Received: July 19, 2022 | Revised: December 25, 2022 | Accepted: December 29, 2022

บทคัดย่อ

ทีมปฏิบัติการสอบสวนควบคุมโรคของสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 สระบุรี ได้รับรายงานจากทีมตระหนักรู้อาการโรค พบผู้สัมผัสใกล้ชิดเสี่ยงสูง 5 รายในจังหวัดอ่างทอง ตรวจพบสารพันธุกรรม SARS-CoV-2 จึงลงสอบสวนโรคร่วมกับทีมสอบสวนควบคุมโรคในพื้นที่ เพื่อยืนยันการวินิจฉัยและการระบาด ค้นหาแหล่งแพร่เชื้อและผู้สัมผัสโรค มาตรการป้องกันควบคุมโรค ในวันที่ 31 ธันวาคม 2563 ถึง 26 มกราคม 2564 เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบสวนผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ผลตรวจหาสารพันธุกรรมของเชื้อไวรัส SARS-CoV-2 วิธี Real-time RT-PCR พบผู้ป่วยทั้งหมด 5 ราย ก่อนป่วยพักอาศัยพื้นที่ใกล้เคียงกันที่หมู่ 3 และหมู่ 4 ตำบลบางจัก อำเภอวิเศษชัยชาญ และมีความเชื่อมโยงกับกลุ่มผู้ป่วยสนามชนไก่ก่อนหน้านี้ รวมจำนวนผู้ป่วยยืนยันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทั้งหมด 116 ราย เป็นชาวไทย 115 ราย ชาวเมียนมา 1 ราย เพศชาย 82 ราย (ร้อยละ 71.0) วัยทำงาน (อายุระหว่าง 30–59 ปี) 74 ราย (ร้อยละ 63.8) อาชีพรับจ้าง 33 ราย (ร้อยละ 28.5) เลี้ยงไก่ชน 13 ราย (ร้อยละ 11.2) ส่วนใหญ่ไม่มีอาการป่วย (ร้อยละ 74.0) มีอาการป่วย 30 ราย (ร้อยละ 26.0) โดยมีอาการไอ 14 ราย (ร้อยละ 46.7) รูปแบบการระบาดเป็นแบบผสมผสานเริ่มต้นจากแหล่งโรคร่วมในสนามชนไก่ ต่อมาแหล่งโรคแบบแพร่กระจายจากผู้ป่วยไปยังผู้สัมผัสใกล้ชิดเสี่ยงสูง ผู้สัมผัสร่วมบ้าน การตรวจจับและค้นหาผู้ป่วย

เชิงรุกอย่างรวดเร็วครอบคลุมทั้งหมดหมู่บ้าน แยกกักดูแลรักษาผู้ป่วยยืนยัน กักกันผู้สัมผัสเสี่ยงสูง ปิดสนามชนไก่ สนามซ้อมไก่และซ้อมไก่ชนทุกแห่ง และงดจัดกิจกรรมที่มีการรวมคนทุกรูปแบบ สามารถควบคุมการระบาดได้ภายใน 1 เดือน

ติดต่อผู้พิมพ์ : เพ็ญศรี ไผทรัตน์

อีเมล : pphatairat@gmail.com

Abstract

The situation analysis team of the Office of Disease Prevention and Control, Region 4 Saraburi notified its operations team of Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) outbreak and 5 high risk contacts in Angthong province. We cooperated with the investigation teams from Angthong Provincial Health Office to confirm the diagnosis and the outbreak, find the source of spreading and contacts of COVID-19, and implement COVID-19 prevention and control measures from December 31, 2020 to January 26, 2021. Data were collected using the Coronavirus disease 2019 patient investigation questionnaire (Novel corona). The samples were obtained and tested for SARS-CoV-2 by real-time RT-PCR in the laboratory. Five confirmed cases were detected. Before they got sick, they had lived in the nearby area at village numbers 3 and 4, Bangchak subdistrict, Wisetchaichan district that linked to the previous cockfighting stadium outbreak. A total of 116 confirmed cases were reported: 115 Thais and 1 Myanmar. Eighty-two cases were male (71.0%), 74 cases were in working age group (30-59 years old) (63.8%), 33 cases were hireling (28.5%), 13 cases were fighting cock farmers (11.2%). Most of them were asymptomatic (74.0%), and 30 cases were symptomatic (26.0%) with 14 cases reported having cough (46.7%). The epidemic pattern was mixed starts from the common source in cockfighting field and spread from the patients to close contacts or household contacts. Regarding rapidly proactive detection and searching of patients covering entire villages, isolation and treatment of confirmed patient, high risk contacts quarantine, close all cockfighting areas, chicken training grounds, cockfighting kiosks, as well as refrain from organizing all kinds of activities that include many people, the outbreak can be controlled within 1 month.

Correspondence: Pensri Phatairat

E-mail: pphatairat@gmail.com

คำสำคัญ

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019, สนามชนไก่, งานทำบุญขึ้นบ้านใหม่, จังหวัดอ่างทอง

Keywords

Coronavirus Disease 2019, cockfighting stadium, housewarming party, Angthong province

บทนำ

โรคโควิด 19 (COVID-19) เป็นโรคติดต่อที่มี Severe Acute Respiratory Syndrome Coronavirus 2 (SARS-COV-2) เป็นเชื้อก่อโรค ผู้ป่วยส่วนใหญ่มีอาการไม่รุนแรงสามารถหายได้เอง ในผู้สูงอายุที่มีโรคประจำตัว เช่น โรคหัวใจและหลอดเลือด โรคเบาหวาน

โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง โรคมะเร็ง มักมีอาการรุนแรงและเสียชีวิต⁽¹⁾ เมื่อวันที่ 30 มกราคม 2563 องค์การอนามัยโลก ได้ประกาศเป็นภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขระหว่างประเทศ เนื่องจากเกิดการแพร่ระบาดไปเกือบทุกประเทศทั่วโลก ทำให้มีคนป่วยและเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก⁽²⁾ เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2563 ประเทศไทยมีรายงาน

พบผู้ป่วยชายไทย อาชีพขับแท็กซี่ ไม่มีประวัติเดินทางไปต่างประเทศ แต่มีประวัติขับรถแท็กซี่รับส่งนักท่องเที่ยวชาวจีน ซึ่งก่อนหน้านี้ประเทศไทยพบผู้ป่วยรายแรกเป็นหญิงนักท่องเที่ยวชาวจีน⁽³⁾ และเริ่มมีรายงานผู้ป่วยอย่างต่อเนื่อง กระทรวงสาธารณสุขได้ประกาศให้โรคโควิด 19 เป็นโรคติดต่ออันตรายตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2563 เป็นต้นมา⁽⁴⁾ กลางเดือนธันวาคม 2563 พบการระบาดเป็นกลุ่มก้อนขนาดใหญ่ในแรงงานต่างด้าวจังหวัดสมุทรสาคร ผู้ติดเชื้อส่วนใหญ่เป็นแรงงานชาวจีนมาทำงานในอุตสาหกรรมประมง นอกจากนี้ยังมีรายงานการกระจายของผู้ติดเชื้อในพื้นที่อื่น ๆ อีก 63 จังหวัดทั่วประเทศ⁽⁵⁾ เช่น การแพร่ระบาดในตลาดบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ต่อเนื่องมายังตลาดสุชาติ ตลาดพรพัฒน์ ตลาดสี่มุมเมือง ตลาดวังน้อย สนามมวยลุมพินี สนามมวยราชดำเนิน และสถานบันเทิงย่านทองหล่อ บางแค ปิ่นเกล้า ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ในระยะต่อมา เกิดการระบาดในพื้นที่เสี่ยงถือเป็น superspreading ทั้งสถานบันเทิง ผับ บาร์ สถานบริการ บ่อนการพนันรูปแบบต่างๆ ทั้งในภาคตะวันออก (ระยอง) และภาคกลาง (นนทบุรี, ปทุมธานี)^(3,6) โดยในวันที่ 18 มกราคม 2564 เวลา 08.30 น. ทีมปฏิบัติการสอบสวนควบคุมโรคของสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 สระบุรี ได้รับแจ้งจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอ่างทองว่าผู้สัมผัสใกล้ชิดเสี่ยงสูงของผู้ป่วยยืนยันโรคโควิด 19 รายก่อนหน้านี้นี้มีผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการทางการแพทย์พบสารพันธุกรรม SARS-CoV-2 จำนวน 5 ราย สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 สระบุรี ร่วมกับสำนักงานสาธารณสุข จังหวัดอ่างทอง สำนักงานสาธารณสุข อำเภวิเศษชัยชาญ โรงพยาบาลวิเศษชัยชาญ และเทศบาลตำบลวิเศษชัยชาญ ดำเนินการสอบสวนควบคุมโรคในวันที่ 19-26 มกราคม 2564

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อยืนยันการวินิจฉัยและการระบาดของโรค ศึกษาลักษณะทางระบาดวิทยาของโรคตาม บุคคล เวลา สถานที่ ค้นหาแหล่งโรค วิธีการถ่ายทอดโรคและผู้สัมผัสโรค รวมทั้งหามาตรการในการป้องกันควบคุมโรค

วัสดุและวิธีการศึกษา

การศึกษาคั้งนี้เป็นการศึกษาระบาดวิทยาเชิงพรรณนา ใช้สถิติร้อยละในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีนิยามผู้ป่วย (case definition) ในการศึกษา ดังนี้ ผู้ป่วยยืนยันติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือผู้ป่วยยืนยันโรคโควิด 19 หมายถึง บุคคลที่มีผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ ด้วยวิธี real-time RT-PCR พบสารพันธุกรรม SARS-CoV-2 ทั้งที่แสดงอาการและไม่แสดงอาการป่วย⁽⁷⁾ และมีประวัติเดินทางไปยังสนามชนไก่ในจังหวัดอ่างทองหรือไปร่วมงานทำบุญขึ้นบ้านใหม่ในพื้นที่หมู่ 3 ตำบลบางจัก อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง หรือสัมผัสกับผู้ป่วยยืนยันติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในระยะเวลา 14 วัน ก่อนวันเริ่มป่วย

ผู้สัมผัส หมายถึง ผู้ที่มีกิจกรรมร่วมกับผู้ป่วยยืนยันติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่อาจรับเชื้อจากผู้ป่วย นับแต่วันเริ่มป่วย หรือก่อนมีอาการประมาณ 1-2 วัน

ผู้สัมผัสใกล้ชิด หมายถึง

1) ผู้ที่อยู่ใกล้หรือมีการพูดคุยกับผู้ป่วยยืนยันติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในระยะ 1 เมตร เป็นเวลานานกว่า 5 นาที หรือถูกผู้ป่วยไอจามรดโดยไม่สวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้า

2) ผู้ที่อยู่ในบริเวณที่ปิด เช่น ไม่มีการถ่ายเทอากาศมากันร่วมกับผู้ป่วยยืนยันติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยอยู่ห่างจากผู้ป่วยไม่เกิน 1 เมตร เป็นเวลานานกว่า 15 นาที โดยไม่มีการป้องกัน เช่น ในรถปรับอากาศหรือห้องปรับอากาศ แบ่งออกเป็น

สัมผัสใกล้ชิดในครัวเรือน หมายถึง สมาชิกในครอบครัว ผู้ที่อยู่ในบ้านเดียวกับผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในขณะที่มีอาการป่วย

ผู้สัมผัสใกล้ชิดในชุมชน ได้แก่ นักเรียนหรือผู้ร่วมงาน กลุ่มเพื่อนที่พบปะกับผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในขณะที่มีอาการ ผู้ที่อยู่ในชุมชนเดียวกันกับผู้ป่วยโรคโควิด 19 หรือในชุมชนอื่น ๆ และสัมผัสสารคัดหลั่งจากทางเดินหายใจหรือ ไอ จาม จากผู้ป่วยโรคโควิด 19

ผู้สัมผัสใกล้ชิดเสี่ยงสูง หมายถึง ผู้สัมผัสผู้ป่วย ยืนยันติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในครัวเรือน หรือบุคคล ที่ไปสนามชนไก่จังหวัดอ่างทอง ร่วมงานทำบุญขึ้นบ้านใหม่ หรือใช้ชีวิตประจำวันอยู่ในหมู่ 3 ตำบลบางจัก อำเภอ วิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง นับแต่วันเริ่มป่วยหรือก่อน มีอาการประมาณ 1-2 วัน หรือผู้สัมผัสผู้ป่วยยืนยันที่ไม่ แสดงอาการป่วยนับตั้งแต่วันเก็บส่งตรวจทางห้อง ปฏิบัติการทางการแพทย์โดยไม่ได้ใส่ personal protective equipment (PPE) ตามมาตรฐาน

การค้นหาผู้ป่วยเชิงรุก หมายถึง การค้นหา ผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพิ่มเติมโดยการเก็บ ตัวอย่างส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการด้วยวิธี nasopharyngeal swab กลุ่มเสี่ยงต่อการติดเชื้อ ส่งห้องปฏิบัติการ ทางการแพทย์ เพื่อตรวจหาสารพันธุกรรม SARS-CoV-2 ด้วยวิธี real-time RT-PCR กลุ่มคนที่ไปสนาม ชนไก่ในจังหวัดอ่างทองและในหมู่ 3 ตำบลบางจัก อำเภอ วิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง เพื่อค้นหาผู้ป่วยในชุมชน เดียวกันเพิ่มเติมและดำเนินการแยกผู้ป่วยโดยเร็ว

Cycle threshold (Ct) หมายถึง จำนวนรอบใน การเพิ่มปริมาณ DNA เพื่อให้ตรวจพบ ปริมาณ DNA ที่น้อยต้องใช้จำนวนรอบมากจึงจะตรวจพบ ปริมาณ DNA ที่มากใช้เพียงไม่กี่รอบก็เพิ่มจำนวนให้สามารถ ตรวจพบได้ ดังนั้น ถ้า Ct ที่ต่ำจะมีปริมาณไวรัสสูง Ct ที่ สูงจะมีปริมาณไวรัสต่ำ การให้ผลเป็นบวกหรือลบ ค่า Ct ของสารพันธุกรรม SARS-CoV-2 จะตัดที่จำนวน 36 รอบ⁽⁸⁾

เครื่องมือที่ใช้ในการสอบสวนโรค ได้แก่

- 1) แบบสอบสวนผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
- 2) รายงานผลการตรวจหาสารพันธุกรรมของ เชื้อไวรัส SARS-CoV-2 ด้วยวิธี Real-time RT-PCR ของห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ของกรมวิทยาศาสตร์ การแพทย์ สถาบันบำราศนราดูร ศูนย์วิทยาศาสตร์การ แพทย์เขต 4 สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 สระบุรี สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอ่างทอง

การศึกษาทางห้องปฏิบัติการ โดยใช้ผลการ ตรวจหาสารพันธุกรรมของเชื้อไวรัส SARS-CoV-2 ด้วย วิธี real-time RT-PCR จากห้องปฏิบัติการตามที่กรม วิทยาศาสตร์การแพทย์ประกาศ⁽⁹⁾

การศึกษาสิ่งแวดล้อมสภาพความเป็นอยู่ โดย การสำรวจพื้นที่ที่ประกอบกับแผนที่หมู่ 3 ตำบลบางจัก อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง

ผลการสอบสวนโรค

ผู้ป่วยรายแรกเป็นชายชาวพม่าอายุ 39 ปี อาชีพค้าขายปลานำเข้าจากประเทศกัมพูชา โดยมีพ่อค้า คนกลางนำมาส่งที่แผงค้าในตลาดทวีทรัพย์ ตำบลตลาด หลวง อำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง ตรวจพบจากการ ค้นหาผู้ป่วยเชิงรุกในกลุ่มแรงงานต่างด้าวในตลาด เพื่อค้นหาผู้ป่วยที่อาจได้รับเชื้อจากพื้นที่ระบาดของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตลาดกลางกุ้ง จังหวัด สมุทรสาคร โดยการเก็บ Nasopharyngeal swab เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2563 ส่งตรวจด้วยวิธี Real-time RT-PCR ที่ห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ด้านควบคุม โรค สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 สระบุรี วันที่ 30 ธันวาคม 2563 ตรวจพบสารพันธุกรรม SARS-CoV-2 เริ่มป่วยวันที่ 23 ธันวาคม 2563 ด้วยอาการไอ ปฏิเสธ ประวัติ เดินทางไปจังหวัดสมุทรสาคร ช่วงก่อนป่วย ลักลอบเดินทางกลับไปยังประเทศเมียนมา ทางช่อง ทางธรรมชาติแถบชายแดนจังหวัดตาก ในขณะที่ ในประเทศเมียนมามีการระบาดของโรคโควิด 19 เมื่อ กลับมาประเทศไทยได้ไปสนามชนไก่และสนามซ้อมไก่ หลายแห่งในจังหวัดอ่างทอง โดยวันที่ 20 ธันวาคม 2563 ไปสนามชนไก่พื้นเมืองอินเตอร์ ตำบลสายทอง อำเภอ ปาโมกข์ เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2563 เริ่มมีอาการไอ วันที่ 24 ธันวาคม 2563 ไปร่วมกิจกรรมสนามซ้อม ชนไก่หมู่ 4 ตำบลศาลาแดง อำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง วันที่ 27 ธันวาคม 2563 เดินทางไปสนามชนไก่ลำท่าแดง ตำบลย่านซื่อ อำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง ซึ่งมีคนจาก หลายอำเภอและต่างจังหวัดมาร่วมกิจกรรม และอยู่ร่วม

กิจกรรมแห่งละมากกว่า 3 ชั่วโมง เบื้องต้นพบผู้สัมผัสใกล้ชิดเสี่ยงสูง 6 ราย ได้แก่ ภรรยา แม่ภรรยา ลูกสาว ลูกชาย หุ่นส่วนร้าน และลูกจ้าง ทั้งหมดไม่มีใครป่วย วันที่ 31 ธันวาคม 2563 แม่ภรรยา (ชาวไทย) อายุ 67 ปี และลูกชาย อายุ 8 ปี ตรวจพบสารพันธุกรรม SARS-CoV-2 ส่วนอีก 4 ราย ไม่พบสารพันธุกรรม SARS-CoV-2

ระหว่างวันที่ 1-21 มกราคม 2564 พบผู้ป่วยยืนยันโรคโควิด 19 ในสนามชนไก่และสนามซ้อมไก่ ใน 6 อำเภอของจังหวัดอ่างทองและจังหวัดใกล้เคียงอย่างต่อเนื่อง จากการค้นหาผู้ป่วยเชิงรุกในผู้สัมผัสเสี่ยงสูงจังหวัดอ่างทอง จำนวน 436 ราย พบผู้ป่วยยืนยันเพิ่ม 100 ราย ส่วนใหญ่ไม่แสดงอาการป่วย ผู้ป่วยและผู้สัมผัสเสี่ยงสูงบางส่วนไม่กักตัว และไปร่วมกิจกรรมงานศพ และงานขึ้นบ้านใหม่

ระหว่างวันที่ 31 ธันวาคม 2563-2 มกราคม 2564 ในงานขึ้นบ้านใหม่ของผู้ป่วยยืนยันโรคโควิด 19 จากสนามชนไก่ พบผู้ป่วยยืนยันโรคโควิด 19 ที่ไม่แสดงอาการเพศหญิง จำนวน 5 ราย อายุต่ำสุด 27 ปี สูงสุด อายุ 62 ปี มีอาชีพค้าขาย ทั้งหมดเป็นญาติกัน อาศัยใน 4 ครัวเรือน พื้นที่ใกล้กันในหมู่ 3 และหมู่ 4 ตำบลบางจัก อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง ซึ่งมีผู้สัมผัสเสี่ยงสูงจากการระบาดในสนามชนไก่ ต่อมาตรวจพบสารพันธุกรรม SARS-CoV-2 ปิดบังข้อมูลการไปสนามชนไก่และไม่กักตัว อีกทั้งยังไปงานศพในอีกหมู่บ้านและมาร่วมงานทำบุญขึ้นบ้านใหม่เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2564 ซึ่งมีผู้ร่วมงานกว่า 70 คน ส่วนใหญ่เป็นคนในหมู่ 3 ตำบลบางจัก อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง กิจกรรมต่อเนื่อง

3 วัน โดยวันแรกเป็นวันเตรียมข้าวของเครื่องใช้และวัตถุดิบในการทำอาหาร วันที่ 2 ทำบุญเลี้ยงพระและเลี้ยงอาหารผู้ร่วมงาน มีดนตรีและงานสังสรรค์ วันที่ 3 เป็นวันเก็บข้าวของเครื่องใช้ส่งคืนวัด ทำการค้นหาผู้ป่วยเชิงรุกเพิ่มเติมโดยเก็บ nasopharyngeal & throat swab ประชาชนในพื้นที่หมู่ 3 ทุกราย (228 คน) ส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ ด้วยวิธี real-time RT-PCR 2 ครั้งห่างกัน 5 วัน ในวันที่ 19 และ 25 มกราคม 2564⁽¹⁰⁾ ผลพบสารพันธุกรรม SARS-CoV-2 ในการตรวจครั้งที่ 2 จำนวน 1 ราย เป็นชายไทย อายุ 45 ปี อาชีพค้าขาย ไม่แสดงอาการป่วย แพทย์รับไว้รักษาเป็นผู้ป่วยใน cohort ward โรงพยาบาลอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง เก็บ clot blood 5 cc ส่งสถาบันบำราศนราดูร ตรวจหา SARS-CoV-2 antibody ผล non-reactive (IgM:0.13 & IgG:6.52) ดำเนินการค้นหาผู้ป่วยเชิงรุกเพิ่มเติมจนถึงวันที่ 26 มกราคม 2564 พบผู้ป่วยยืนยันโรคโควิด 19 ทั้งหมดจำนวน 116 ราย อัตราการติดเชื้อของผู้สัมผัสโรคในงานศพและงานขึ้นบ้านใหม่ร้อยละ 5.7 สูงกว่าสนามชนไก่และในครอบครัว รายละเอียดดังตารางที่ 1 ผู้ป่วยเกือบทั้งหมดเป็นคนไทย มีชาติสัญชาติเมียนมาเพียง 1 ราย ส่วนใหญ่เพศชาย 82 ราย (ร้อยละ 71.0) วัยทำงานอายุ 30-59 ปี 74 ราย (ร้อยละ 63.8) อาชีพรับจ้าง 33 ราย (ร้อยละ 28.5) เลี้ยงไก่ชน 13 ราย (ร้อยละ 11.2) รายละเอียดดังตารางที่ 2 แสดงอาการป่วยเพียง 30 ราย (ร้อยละ 26.0) โดยมีอาการไอ 14 ราย (ร้อยละ 46.7) รายละเอียดดังตารางที่ 3 ติดตามผู้ป่วยภายหลังการรักษา พบมีภาวะปอดอักเสบ 28 ราย ทุกรายรักษาหายกลับบ้านได้ไม่มีผู้เสียชีวิต

ตารางที่ 1 อัตราการติดเชื้อของผู้ป่วยยืนยันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำแนกตามสถานที่สัมผัสเชื้อ (N=116)

Table 1 Infection rates of coronavirus disease 2019 classified by place of exposure (N=116)

สถานที่สัมผัสโรค	จำนวนผู้สัมผัสที่ติดตามได้	จำนวนที่ติดเชื้อ	ร้อยละ
สนามชนไก่ ผู้สัมผัสผู้ติดเชื้อในครอบครัว	5,081	103	2.0
งานศพ งานขึ้นบ้านใหม่	228	13	5.7
รวม	5,309	116	2.2

ตารางที่ 2 เพศ อายุ อาชีพ ของผู้ป่วยยืนยันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (N=116)

Table 2 Gender, age, occupations of patients with confirmed infection caused by coronavirus 2019 (N=116)

ข้อมูล ทั่วไป	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	ไปสนามชนไก่		ผู้สัมผัสร่วมบ้าน		ทำบุญขึ้นบ้านใหม่		ร่วมงานศพ	
			จำนวน (ราย)	ร้อยละ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1.เพศ										
ชาย	82	71.0	59	72.0	17	20.7	5	6.1	1	1.2
หญิง	34	29.0	3	8.8	20	58.8	8	23.5	3	8.8
2.อายุ (ปี)										
ต่ำกว่า 0	2	1.7	0	0	2	100.0	0	0	0	0
10-19	5	4.3	0	0	5	100.0	0	0	0	0
20-29	13	11.2	9	69.2	4	30.8	0	0	0	0
30-39	25	21.6	15	60.0	7	28.0	3	12.0	0	0
40-49	22	19.0	7	31.8	8	36.4	4	18.2	3	13.6
50-59	27	23.3	17	63.0	8	29.6	1	3.7	1	3.7
60-69	15	12.9	8	53.3	2	13.3	5	33.3	0	0
70-79	5	4.3	5	100.0	0	0	0	0	0	0
80-89	2	1.7	1	50.0	1	50.0	0	0	0	0
3.อาชีพ										
รับจ้าง	33	28.5	18	54.5	12	36.4	1	3.0	2	6.1
ค้าขาย	21	18.1	8	38.1	4	19.0	9	42.9	0	0
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	18	15.5	13	72.2	5	27.8	0	0	0	0
อาชีพ										
เลี้ยงไก่ชน	13	11.2	10	76.9	3	23.1	0	0	0	0
เกษตรกร	12	10.3	8	66.7	3	25.0	0	0	1	8.3
รับราชการ	9	7.7	2	22.2	4	44.4	2	22.2	1	11.1
แม่บ้าน	5	4.3	2	40.0	2	40.0	1	20.0	0	0
นักเรียน	4	3.5	0	0	4	100.0	0	0	0	0
ธุรกิจส่วนตัว	1	0.9	1	100.0	0	0	0	0	0	0

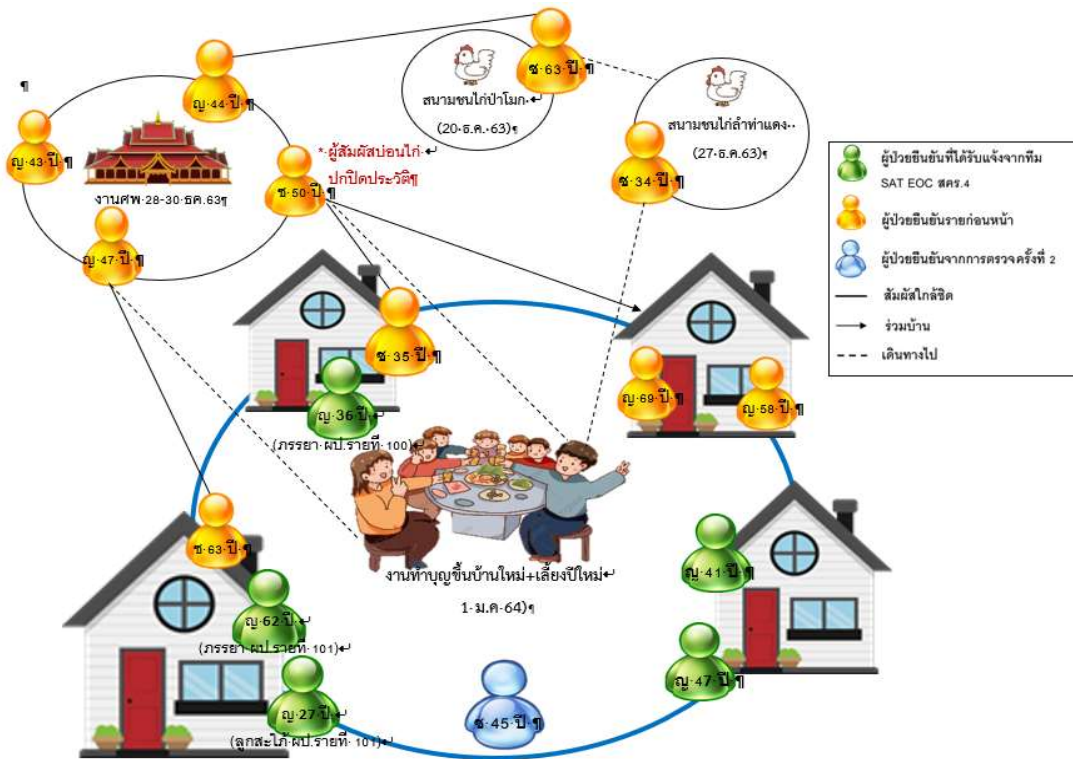
ตารางที่ 3 อาการและอาการแสดงของผู้ป่วยยืนยันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (N=30)

Table 3 Symptoms and medical signs of patients with confirmed infection caused by coronavirus 2019 (N=30)

อาการและอาการแสดง	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ไอ	14	46.7
เจ็บคอ	13	43.3
มีน้ำมูก	11	36.7
ปวดศีรษะ	4	13.3
ปวดกล้ามเนื้อ	3	10.0
มีเสมหะ	2	6.7

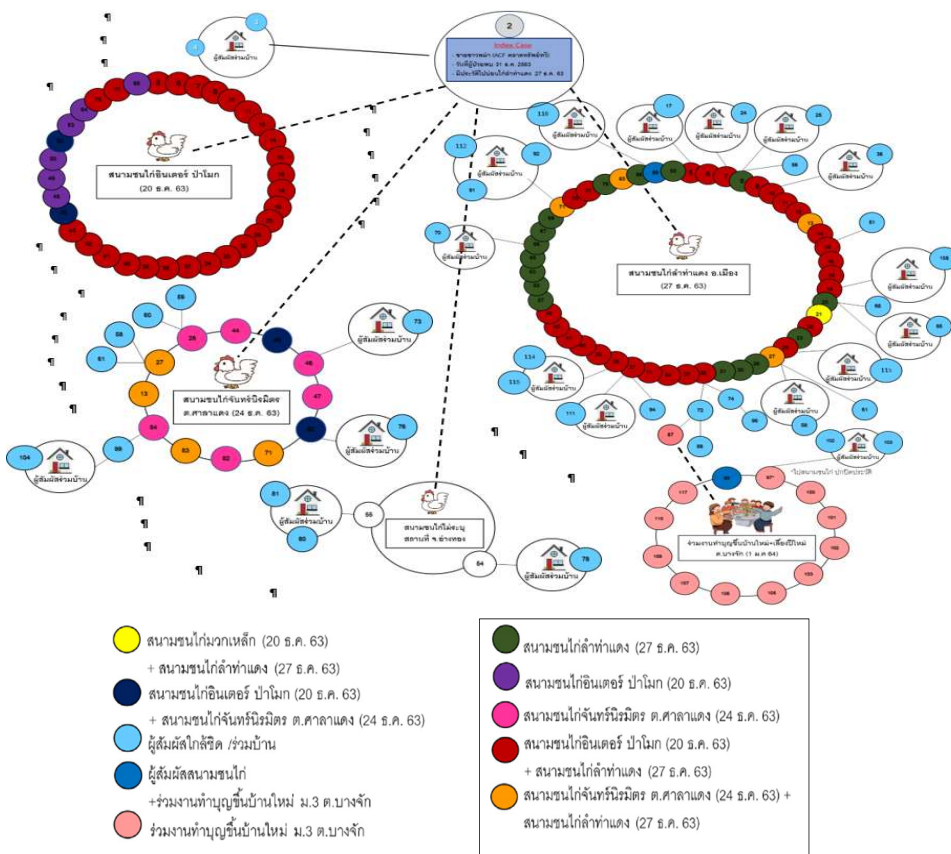
เริ่มจากการระบาดในสนามชนไก่ 103 ราย เชื่อมโยงสู่งานทำบุญขึ้นปีใหม่ 13 รายใน 4 หลังคาเรือน รวม 116 ราย ดังภาพที่ 1 ดังภาพที่ 2 การระบาดครั้งนี้ เป็นลักษณะผสมผสานโดยเริ่มจากแหล่งโรคร่วมสนาม

ชนไก่ที่มีการรวมกลุ่มคนจำนวนมากและมีการแพร่ขยาย ไปสู่ผู้สัมผัสใกล้ชิดเสี่ยงสูง และระบาดแบบแพร่กระจาย เชื้อสู่บุคคลในชุมชนและครอบครัวของผู้ป่วยยืนยันโรค ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ดังภาพที่ 3

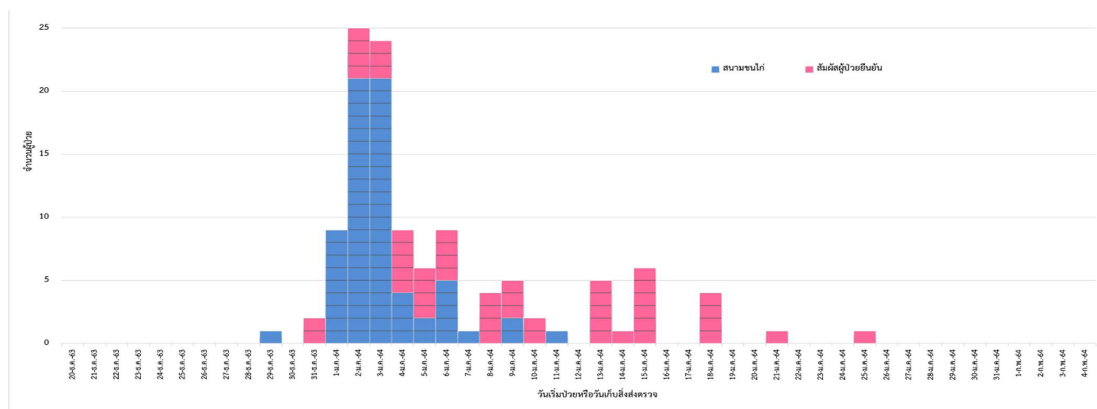
ภาพที่ 1 ความเชื่อมโยงการแพร่กระจายเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จากกิจกรรมการรวมตัวของผู้สัมผัสเสี่ยงสูงและผู้ป่วยยืนยันรายก่อนหน้า มาสู่การระบาดในงานทำบุญขึ้นบ้านใหม่ หมู่ 3 ตำบลบางจัก อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอำนาจทอง

Figure 1 Diagram demonstrates the spread of COVID-19 from the gathering activities of high-risk contacts and confirmed patients to the housewarming party at village number 3 Bangchak subdistrict, Wisetchaichan district, Angthong province.

ภาพที่ 2 ความเชื่อมโยงการแพร่กระจายเชื้อ COVID-19 จากสนามชนไก่สู่กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องในชุมชนและครอบครัวในจังหวัดอ่างทอง

Figure 2 Linkage of COVID-19 spreading originated from the cockfighting stadium to people in the community and family in Angthong province

ภาพที่ 3 การระบาดของโรคโควิด 19 (COVID-19) จังหวัดอ่างทอง จำแนกตามวันเริ่มป่วย กรณีมีอาการ และวันเก็บสิ่งส่งตรวจจากห้องปฏิบัติการทางการแพทย์กรณีไม่มีอาการป่วย

Figure 3 COVID-19 outbreak in Angthong province, classified by onset date (for symptomatic cases) and the date of collection specimens (for asymptomatic cases)

ปัจจัยเสี่ยงที่สัมพันธ์กับการระบาด

1) การปกปิดหรือให้ข้อมูลการร่วมกิจกรรม และ time line ไม่ครบถ้วน ไม่กักกันตนเองของผู้สัมผัสใกล้ชิดเสี่ยงสูง ไปร่วมกิจกรรม (งานศพ งานทำบุญขึ้นบ้านใหม่) เป็นสาเหตุของการแพร่ระบาดในงานทำบุญขึ้นบ้านใหม่ในครั้งนี้

2) การรวมตัวกันในการทำกิจกรรม เช่น ทำบุญขึ้นบ้านใหม่ในวันขึ้นปีใหม่ มีกิจกรรมการรับประทานอาหารและสังสรรค์ร่วมกัน โดยมีผู้สัมผัสเสี่ยงสูงไปร่วมงานในพื้นที่ที่มีการระบาดของโรคโควิด 19 ทำให้เกิดการแพร่กระจายเชื้อไปในหมู่บ้าน

3) สภาพสังคมชนบทมีวิถีชีวิตตามวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่นดั้งเดิม ที่มีการทำกิจกรรมร่วมกัน และไปมาหาสู่กันด้วยความเป็นเครือญาติ

ผลตรวจทางห้องปฏิบัติการ

ผู้ป่วยยืนยันโรคโควิด 19 ทุกรายได้รับการเก็บส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการด้วยวิธี nasopharyngeal & throat swab ส่งตรวจด้วยวิธี real-time RT-PCR ผลพบสารพันธุกรรม SARS-CoV-2 ทุกราย ร้อยละ 4.3 ค่า Ct ต่ำกว่า 16 ร้อยละ 49.1 มีค่า Ct อยู่ระหว่าง 21-30 ค่า Ct ต่ำบ่งบอกว่าปริมาณเชื้อในร่างกายมีจำนวนมาก แพร่กระจายได้ง่าย รายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่า Cycle threshold ของผู้ป่วยโรคโควิด 19 สนามชนไก่เชื่อมโยงงานทำบุญขึ้นบ้านใหม่ จังหวัดอ่างทอง (N=116)

Table 4 Cycle threshold of COVID-19 patients at the cockfighting stadium linked to the housewarming party in Angthong province (N=116)

ค่า Cycle threshold	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 16	5	4.3
16-20	26	22.4
21-25	28	24.1
26-30	29	25.0
31-35	19	16.4
ตั้งแต่ 36 ขึ้นไป	9	7.7

ผลการศึกษาสภาพสิ่งแวดล้อม

จังหวัดอ่างทองและจังหวัดใกล้เคียง มีสนามชน

ไก่และสนามซ้อมไก่ที่ขึ้นทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย กระจายอยู่เกือบทุกอำเภอ รายละเอียดดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 จำนวนสนามชนไก่และสนามซ้อมชนไก่ที่ผ่านการตรวจรับรอง biosecurity จากกรมปศุสัตว์และได้รับใบอนุญาตจัดตั้งสนามชนไก่จากผู้ว่าราชการจังหวัด ในเขตสุขภาพที่ 4 จำแนกรายจังหวัด

Table 5 Number of cockfighting stadium and chicken training grounds certified for biosecurity by the Department of Live stock Development and received the license to establish a cockfighting stadium from the governors within the Public Health Region 4 Saraburi, classified by province

จังหวัด	จำนวน	อำเภอที่มี	อำเภอที่มี	สนามชน	สนามซ้อม	จำนวน	
	อำเภอทั้งหมด	สนามชนไก่ (แห่ง)	สนามซ้อมไก่ (แห่ง)	ไก่(แห่ง)	ไก่(แห่ง)		รวม(แห่ง)
อ่างทอง	7	7	5	8	12	20	
ลพบุรี	11	7	7	10	14	24	
พระนครศรีอยุธยา	16	7	7	10	5	15	
สระบุรี	13	7	1	12	1	13	
ปทุมธานี	7	7	7	15	42	57	
นครนายก	4	2	2	15	16	31	
สิงห์บุรี	6	2	0	2	0	2	
นนทบุรี	6	ไม่ปรากฏสนามชนไก่/สนามซ้อมไก่ที่ขึ้นทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย					

พื้นที่หมู่ 3 ตำบลบางจัก อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง เป็น 1 ใน 4 หมู่บ้านในพื้นที่ดูแลของเทศบาลตำบลบางจัก ซึ่งมีประชากรอยู่กันหนาแน่น 99 ครัวเรือน มีอาชีพทำนา รับจ้างและเลี้ยงสัตว์ส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ สภาพทั่วไปเป็นที่ลุ่ม มีแม่น้ำน้อยไหลผ่าน มีถนนในหมู่บ้าน การเดินทางที่สะดวกสามารถเดินทางไปหากันได้ใช้เวลาไม่มาก⁽¹¹⁾

ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการระบาดในครั้งนี้คือ

1) สนามชนไก่ สนามซ้อมไก่ ในจังหวัดอ่างทอง มีลักษณะคล้ายสนามมวย สนามชน (สังเวียน) เป็นทรงกลมพื้นเรียบ อยู่ตรงกลางสนาม และผู้ชมนั่งติดกันบนอัฒจันทร์กลมรอบสนาม 3-5 ชั้น รองรับผู้ชมได้ตั้งแต่ 300-500 คนรอบสังเวียนหลัก กรณีสนามใหญ่นอกจากสังเวียนหลักยังมีสังเวียนย่อย 3-5 สังเวียนสำหรับซ้อม ซึ่งแต่ละสังเวียนย่อยจุคนได้ 30-50 คน แต่ละสนามจะมีคนหนาแน่น อากาศถ่ายเทไม่สะดวก ไม่ใส่หน้ากากอนามัย นั่งติดกัน เมื่อถึงเวลาชนผู้ชม จะมีการตะโกนเชียร์ไล่แต่ละฝ่ายสุดเสียงเช่นเดียวกับการเชียร์มวย เมื่อผู้ติดเชื้อตะโกนเชียร์ ทำให้เกิดการฟุ้งกระจายของเชื้อผ่านฝอยละอองน้ำลายให้กับ

ผู้ที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงในระยะ 3 เมตร และแต่ละสนามจะผลัดกันเปิดสัปดาห์ละ 1 วัน เอื้อต่อผู้ชมที่สามารถเข้าชมได้ทุกสนามทำให้ผู้ป่วยและผู้สัมผัสใกล้ชิดเสี่ยงสูงที่ติดเชื้อแต่ยังไม่แสดงอาการไปชมได้หลายสนามใน 1 สัปดาห์ อีกทั้งยังไปงานศพ งานทำบุญขึ้นบ้านใหม่ ทำให้เกิดการแพร่โรคแบบ Superspreader

2) สถานที่จัดงานทำบุญขึ้นบ้านใหม่ อยู่กลางหมู่บ้าน เป็นชุมชนหนาแน่น ส่วนใหญ่เป็นญาติพี่น้องกัน การเดินทางสะดวก ไม่มีข้อจำกัดด้านเวลา เนื่องจากประกอบอาชีพทำนา เลี้ยงสัตว์และรับจ้าง ทำให้มีเวลาร่วมกิจกรรมทั้งประกอบอาหาร ต้มกิน พุดคุยเป็นเวลานาน และนับถือศาสนาพุทธ เวลาว่างงานบุญจึงมาร่วมงานกันเป็นจำนวนมาก เมื่อมีผู้สัมผัสเสี่ยงสูงที่ยังไม่พ้นระยะแพร่เชื้อ และไม่ยอมกักตัวมาร่วมงานจึงเอื้อต่อการแพร่กระจายเชื้อ

มาตรการควบคุมและป้องกันโรค

1) การรักษาพยาบาลผู้ป่วยยืนยันได้รับไว้รักษาเป็นผู้ป่วยใน Cohort ward ของโรงพยาบาลอ่างทอง และโรงพยาบาลป่าโมก ตามแนวทางเวชปฏิบัติการวินิจฉัยดูแลรักษาและป้องกันการติดเชื้อในโรงพยาบาล กรณีการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

2) การควบคุมแหล่งแพร่เชื้อ ผู้ว่าราชการจังหวัดอ่างทองโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดอ่างทอง สั่งปิดสนามชนไก่ สนามซ้อม และซุ้มไก่ชนในพื้นที่จังหวัดอ่างทองทุกแห่ง และห้ามจัดกิจกรรมที่มีการชุมนุม ร่วมทำกิจกรรมใดๆ ที่มีคนจำนวนมาก ห้ามเล่นการพนันหรือมั่วสุม ณ สถานที่ใด ๆ โดยเฉพาะในสถานที่แออัด ตั้งแต่วันที่ 4 มกราคม 2564 เป็นต้นไป โดยมีนายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สอดส่อง และดำเนินการตามกฎหมายต่อผู้ฝ่าฝืนคำสั่งฯ

3) การค้นหาผู้ป่วยเชิงรุก ด้วยการเก็บตัวอย่างโดย Nasopharyngeal swab ส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ เพื่อตรวจหาสารพันธุกรรม SARS-CoV-2 ในผู้สัมผัสใกล้ชิดเสี่ยงสูงและผู้อาศัยในพื้นที่ หมู่ 3 ตำบลบางจัก อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง 2 ครั้ง (19 และ 25 มกราคม 2564) และในกลุ่มเสี่ยงที่ไปสนามชนไก่ สนามซ้อมไก่ จังหวัดอ่างทอง

4) การกักกันและแยกผู้สัมผัสใกล้ชิดเสี่ยงสูงในสถานกักกันที่ทางราชการกำหนดหรือที่บ้านที่มีความเหมาะสม โดยมีเจ้าหน้าที่ดูแลอย่างเคร่งครัด และเก็บ Nasopharyngeal swab ส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ เพื่อตรวจหาสารพันธุกรรม SARS-CoV-2 จำนวน 2 ครั้งห่างกัน 6-8 วัน (ครั้งแรก day 5 และครั้งที่ 2 day 11-13) ในระยะเวลาที่กักกันตัว 14 วัน

5) การเฝ้าระวังผู้ป่วย ดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลา 28 วันนับจากวันที่มีรายงานผู้ป่วยรายสุดท้าย

วิจารณ์

การระบาดของโรคโควิด 19 ครั้งนี้เกิดในสนามชนไก่แพร่กระจายสู่ครอบครัว ชุมชน และงานทำบุญขึ้นบ้านใหม่ ซึ่งเป็นสถานที่ที่ผู้คนมารวมตัวกันเป็นจำนวนมาก แออัด อากาศถ่ายเทไม่สะดวก และใช้เวลานานในการทำกิจกรรม ขาดการเว้นระยะห่าง ละเลยการปฏิบัติตามมาตรการส่วนบุคคล คล้ายคลึงกับการระบาดในสนามมวย และในบาร์ มีการดื่มกิน พูดคุย และตะโกน^(4,6) ผู้ป่วยส่วนใหญ่ร้อยละ 74.1 ไม่มีอาการ

ป่วย คล้ายคลึงกับการสอบสวนการระบาดในสนามมวย ผู้ป่วยร้อยละ 97.4 ไม่มีอาการ⁽¹²⁾ และจากการวิจัยในสนามมวยผู้ป่วยไม่มีอาการป่วยร้อยละ 60.0⁽¹⁾ และผู้สัมผัสใกล้ชิดเสี่ยงสูง ยังไปร่วมกิจกรรมยังสนามชนไก่ แห่งอื่น ๆ ในจังหวัดและต่างจังหวัด ทำให้เกิดการแพร่กระจายเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไปทั่วทุกอำเภอในจังหวัดอ่างทอง และจังหวัดใกล้เคียง

การควบคุมเหตุการณ์ระบาดของโรคติดต่อไวรัสโคโรนา 2019 ในผู้มาร่วมกิจกรรมในสนามชนไก่ และงานทำบุญขึ้นบ้านใหม่ ผู้ว่าราชการจังหวัดอ่างทองโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดอ่างทองให้ปิดสนามชนไก่ สนามซ้อมชนไก่และห้ามมีกิจกรรมชุมนุมคนหมู่มาก เร่งค้นหาผู้ป่วยเชิงรุกอย่างรวดเร็วและครอบคลุมทุกคนในหมู่บ้าน นำเข้าสู่ระบบการดูแลรักษาตามมาตรฐานการดูแลรักษา และกักกันผู้สัมผัสที่มีความเสี่ยงสูงในสถานกักกันที่ทางราชการกำหนด จนไม่ปรากฏผู้ป่วยรายใหม่ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นี้เป็นเวลา 28 วันนับตั้งแต่วันที่พบผู้ป่วยรายสุดท้ายวันที่ 27 มกราคม 2564 เป็นปัจจัยที่เอื้อให้การควบคุมโรค ตัดวงจรการแพร่กระจายโรคได้สำเร็จ คล้ายคลึงกับการจัดการการระบาดในเมืองอุ๋ฮั่น ประเทศจีนเมื่อต้นปี 2563 ซึ่งสามารถควบคุมโรคให้อยู่ในวงจำกัด และจำนวนผู้ป่วยลดลง ได้เนื่องจากมีการประกาศปิดเมือง⁽¹³⁾ ไม่มีการเคลื่อนที่ของคน และเร่งทำความสะอาดในพื้นที่สาธารณะ ด้วยโรคนี้นี้เป็นโรคติดต่อระหว่างคน ดังนั้นหากคนหยุดการเคลื่อนที่ ไม่มีการติดต่อกันอย่างน้อย 2 เท่าระยะฟักตัว (28 วัน) จะทำให้ไม่มีคนนำเชื้อโรคไปแพร่ให้กับคนอื่นได้ การระบาดจึงได้หยุดลง

สรุป

สรุปเหตุการณ์นี้เป็นภาระระบาดของโรคติดต่อไวรัสโคโรนา 2019 ในคนไทยที่ไปสนามชนไก่สู่ผู้สัมผัสใกล้ชิดเสี่ยงสูงและคนในครอบครัว กระจายไปทั่วหมู่บ้าน เนื่องจากมีกิจกรรมทำบุญขึ้นบ้านใหม่ โดยผู้ป่วยรายแรกเป็นชาวเมียนมาอาชีพขายปลาในตลาดแห่งหนึ่ง ตำบล

ตลาดหลวง อำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง เดินทางกลับบ้านที่ประเทศเมียนมา ขณะมีการระบาดของโรคในประเทศเมียนมา หลังจากกลับมาได้แพร่เชื้อให้กับคนในครอบครัวและแพร่ให้กับผู้ร่วมกิจกรรมในสนามชนไก่ สนามซ้อมไก่หลายแห่ง ทั้งในและนอกจังหวัดอ่างทอง ทำให้มีการแพร่กระจายโรคในวงกว้างทั้งในและนอกจังหวัดอ่างทอง นอกจากนั้นยังแพร่เชื้อในหมู่บ้านจากคนที่ไปร่วมกิจกรรมในสนามชนไก่ แต่ไม่กักกันตนเองมาร่วมกิจกรรมทำบุญขึ้นบ้านใหม่ เมื่อหยุดการรวมกลุ่ม งดกิจกรรมการรวมกลุ่มทั้งปิดสนามชนไก่ สนามซ้อมไก่ ห้ามจัดกิจกรรมที่มีการรวมกลุ่มคน และนำผู้ป่วยเข้าสู่ระบบการรักษาและแยกกัก ผู้สัมผัสใกล้ชิดเสี่ยงสูงให้กักกันในสถานที่ที่ทางราชการกำหนด เป็นระยะเวลา 14 วัน จึงสามารถหยุดการแพร่ระบาดของโรคได้

ข้อเสนอแนะ

1) การจัดกิจกรรมที่มีการรวมตัวของคนหมู่มาก เช่น ทำบุญขึ้นบ้านใหม่ ทำบุญกลางบ้าน งานศพ ควรมีการตรวจคัดกรองเชื้อโรคโควิด 19 ด้วยชุดตรวจเบื้องต้นอย่างรวดเร็ว ให้กับผู้ที่ร่วมงาน และจัดกิจกรรมให้สั้น กระชับเวลา ให้ผู้ร่วมงานใส่หน้ากากอนามัยตลอดเวลา งดการจัดเลี้ยงอาหารรวมกลุ่ม ให้จัดอาหารเป็นชุดให้นำกลับไปรับประทานที่บ้าน

2) การชนไก่ การซ้อมไก่ เป็นวิถีชุมชนส่วนหนึ่งของคนอ่างทองและจังหวัดใกล้เคียง จากข้อมูลที่มีสนามชนไก่ สนามซ้อมไก่กระจายอยู่ในทุกอำเภอของจังหวัดอ่างทองและจังหวัดใกล้เคียง ควรกำหนดมาตรการระยะยาวในการป้องกันควบคุมโรคโควิด 19 และโรคติดต่อระบบหายใจอื่น ๆ ในขณะมีกิจกรรมชนไก่ และซ้อมไก่ โดยตรวจคัดกรองเชื้อโรคโควิด 19 ด้วยชุดตรวจเบื้องต้นอย่างรวดเร็วกับผู้ที่เข้ามาภายในสนามชนไก่ และจัดโซนรับชม ในการแข่งขันแบบเว้นระยะห่าง เพื่อป้องกันการติดและแพร่กระจายเชื้อ

ปัญหาและข้อจำกัดในการสอบสวน

1) การปกปิดข้อมูลการเดินทางกลับประเทศเมียนมาของผู้ป่วยรายแรกของเหตุการณ์นี้ทำให้ติดตาม

หาแหล่งโรคของการระบาดได้ช้าลง

2) การปกปิดข้อมูลการไปร่วมกิจกรรมสนามชนไก่และไม่กักกันตนเองทั้งที่เป็นผู้สัมผัสใกล้ชิดเสี่ยงสูงทำให้เกิดการแพร่กระจายโรคเป็นวงกว้าง ต้องขยายพื้นที่ในการสอบสวนควบคุมโรค และใช้ระยะเวลา 1 เดือนในการสอบสวนและควบคุมโรค

3) ไม่สามารถชี้ชัดได้ว่า ผู้ป่วยคนใดแพร่เชื้อให้ใครด้วยมีคนร่วมกิจกรรมจำนวนมากจากหลายพื้นที่ทั้งในสนามชนไก่และงานทำบุญขึ้นบ้านใหม่

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วย ผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 สระบุรี ให้คำแนะนำ สนับสนุน ให้โอกาสในการลงพื้นที่สอบสวนโรคร่วมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่ เจ้าหน้าที่งานควบคุมโรคติดต่อ ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอ่างทอง สำนักงานสาธารณสุขอำเภอวิเศษชัยชาญ โรงพยาบาลวิเศษชัยชาญ เทศบาลตำบลบางจัก ทีมปฏิบัติการสอบสวนควบคุมโรค ทีมตระหนักรู้อาสาสมัครและกลุ่มห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ด้านควบคุมโรค สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 สระบุรีที่เป็นกำลังสำคัญในการสอบสวนควบคุมโรคและเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

เอกสารอ้างอิง

1. World Health Organization. Coronavirus disease (COVID-19) [Internet]. 2020. [cited 2021 Mar 20]. Available from: https://www.who.int/health-topics/coronavirus#tab=tab_1
2. World Health Organization. Coronavirus disease (COVID-19) [Internet]. 2020. [cited 2021 Mar 20]. Available from: <https://www.who.int/europe/emergencies/situations/covid-19>
3. Strategy and planning division of Ministry of Public Health (TH). Strategies for management of the coronavirus disease outbreak 2019

- (COVID-19) new outbreak. Nonthaburi: Strategy and planning division of Ministry of Public Health (TH); 2021. (in Thai)
4. Department of Disease Control (TH), Emergency operations center. Report of the situation of coronavirus (COVID-19) [Internet]. [cited 2021 May 3]. Available from: <https://ddc.moph.go.th/uploads/files/10320200330051606.PDF> (in Thai)
  5. Center for COVID-19 Situation Administration (CCSA). News publishing 15th May 2021 [Internet]. 2021. [cited 2021 May 20]. Available from: <https://www.youtube.com/watch?v=huVDPdsHvKU> (in Thai)
  6. Thitichai P, Thaweevikarn I. Review report COVID-19 situation and measures to control and prevent at the world level and in Thailand. [Internet]. 2021. [cited 2022 Nov 8]. Available from: <http://www.thaincd.com/2016/media-detail.php?id=14186&tid=&gid=1-015-005>. (in Thai)
  7. Department of Disease Control (TH). Guidelines for screening, surveillance and investigation of coronavirus disease 2019 (COVID-19) [Internet]. 2021. [cited 2021 May 20]. Available from: https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/file/g_srrt/g_srrt_041263.pdf
  8. Poovorawan Y. Doctor Yong's lecture: COVID-19 cannot be detected by PCR [Internet]. 2020. [cited 2021 Jan 28]. Available from: <https://siamrath.co.th/n/205515> (in Thai)
  9. Department of Medical Services (TH). SAR-CoV-2 detection network of laboratory announcement DMSC [Internet]. 2021. [cited 2021 Jan 30]. Available from: <https://www3.dmsc.moph.go.th/post-view/1010> (in Thai)
  10. Department of Disease Control (TH). Guidelines management detention facility designated by the government (Quarantine Facilities) update version 3.0 22 August 2022. Nonthaburi: Office of Printing works Veterans Welfare Organization Under the Royal; 2020 (in Thai)
  11. OTOP. Information about Bang Chak subdistrict, Wiset Chai Chan district, Angthong [Internet]. 2021. [cited 2021 Feb 2]. Available from: <https://www.thaitambon.com/tambon/150607> (in Thai)
  12. Srisong N, Chantian T, Nittayasoot N, Suphanchaimat R. A descriptive analysis of situation of coronavirus disease 2019 outbreak in entertainment areas, Thailand. *Journal of Health Science*. 2021;30(Suppl 1):S5-13. (in Thai)
  13. Srimuangkanjana C. "Wuhan model" Thailand's city lockdown guideline [Internet]. 2021. [cited 2021 Sep 16]. Available from: <https://dl.parliament.go.th/backoffice/viewer2300/web/viewer.php> (in Thai)